

Implementačná správa

k Pravidlám z 1.9.2017

SK-NIC, a.s.

Tel. +421 2 350 350 30
Fax +421 2 350 350 39

Borská 6
841 04 Bratislava

www.sk-nic.sk
hostmaster@sk-nic.sk

Správa k implementácii

Zmena Pravidiel s účinnosťou k 1.9.2017 bola výsledkom dlhoročnej prípravy, ktorá bola prediskutovaná najmä na stretnutiach Komisie pre správu národnej domény .sk v rozmedzí od mája 2015 do decembra 2016 (viď. záznamy Komisie na adrese <https://sk-nic.sk/dokumenty/>). Táto zmena bola najvýznamnejšou zmenou Pravidiel za posledných vyše 10 rokov a upravila najmä nasledovné oblasti:

- Odstránenie povinnej slovenskej lokalizácie držiteľa – držiteľom sa už môže stať ktorákoľvek (fyzická alebo iná osoba) z celého sveta, avšak musí mať doručovaciu adresu v rámci EÚ/EHS/EZVO priestoru. Uvedené otvorilo možnosť využívať doménu .sk omnoho väčšiemu počtu potenciálnych držiteľov.
- Odstránenie povinnej slovenskej lokalizácie registrátora – registrátorom sa už môže stať ktorákoľvek právnická osoba (resp. živnostník) v rámci EÚ/EHS/EZVO priestoru. Táto zmena otvorila možnosť podnikat' resp. zabezpečovať registráciu domén .sk právnickým osobám v celom európskom priestore.
- Odstránenie možnosti proxy držiteľstva domén registrátormi. Cieľom uvedenej zmeny bolo najmä vytvorenie bariéry pre špekulovanie s doménami, ktoré boli identifikované v predchádzajúcom období.
- Zjednodušenie administratívnych procesov – odstránila sa administratíva vo forme povinného vytvárania rámcových zmlúv správcu registra (SK-NIC) s každým klientom, čo prinieslo významné urýchlenie procesu registrácie domén najmä pre držiteľov domén.
 - Rola overovania kontaktných údajov sa po vzore zahraničia presunula na registrátorov, avšak z dôvodu požiadaviek legislatívy ostala pri každom používateľovi naďalej potreba evidencie súhlasov.
 - Zodpovednosť za správnosť údajov ostala na samotnom držiteľovi / používateľovi, pričom v prípade porušovania týchto podmienok sa v nových pravidlách upravili sankcie vo forme ukončenia evidencie a vymazania domén.
- Elektronizácia maximálneho počtu procesov – hlavným komunikačným kanálom sa zmenil na e-mail. Uvedené výrazne zjednodušuje komunikáciu najmä pre registrátorov a reflektuje ich požiadavky v tejto súvislosti.
- Maximálna dĺžka registračného obdobia – pôvodný maximálny 1 rok bol predĺžený na rozpätie 1 až 10 rokov. Dotknutá zmena znižuje potrebu každoročne sledovať koniec

registračného obdobia držiteľmi a umožňuje nastavovať si trvanie práv k doméne podľa vlastných možností.

- Výrazné zjednodušenie životného cyklu domény. Uvedené je prínosom pre všetky subjekty.
- Zavedenie zrýchlenej formy presadzovania si práv k ochranným známkam a iným chráneným označeniam vo forme alternatívneho riešenia sporov (tzv. ADR). Táto zmena je ďalším krokom pre znižovanie špekulácií s doménami.
- Zavedenie pozície registrátora pre SK-NIC, a.s. a súčasné zabezpečenie prebratia používateľov a ich domén pri náhlom ukončení činnosti niektorého z registrátorov. Tento krok je prínosom najmä pre držiteľov, ktorých registrátor nekorektne resp. náhle ukončí svoju činnosť, alebo ktorí z nejakého dôvodu nemajú záujem využívať sprostredkovateľské služby bežného registrátora.

Zmena Pravidiel sekundárne priniesla aj ďalšie významné vecno-procesné úpravy:

- Zjednotenie a zníženie ceny za registráciu domény. Primárny prínos je najmä pre registrátorov domén, prenesene následne aj pre držiteľov podľa koncových cien jednotlivých registrátorov.
- Odstránenie poplatku za zmenu registrátora. Táto zmena znižuje náklady pre držiteľov.
- Možnosť úhrady domény v ľubovoľnej chvíli jej registračného obdobia a nie iba v poslednom mesiaci registrácie. Uvedené poskytuje výrazne vyššiu flexibilitu ako registrátorom, tak držiteľom domén.
- Zjednotenie spôsobu platieb, a to vo forme finančnej zábezpeky (tzv. kreditu) prostredníctvom individuálneho fixného variabilného symbolu, so zbernou fakturáciou pre všetkých registrátorov. Tento krok harmonizuje platobné princípy s inými registrami domén najvyššej úrovne a znižuje počet účtovných dokladov.
- Plná elektronická fakturácia, čo prináša ďalšie zjednodušenie administratívy vo vzťahu k registrátorom a zohľadňuje moderný vývoj obchodných procesov.
- Poskytovanie nadštandardnej možnosti voliteľného prečerpania, avšak so sprísnenými sankčnými podmienkami. Táto zmena umožňuje lepšie prispôbenie si finančných tokov registrátormi a zároveň ponecháva možnosť registrátorskej činnosti subjektom verejnej správy vzhľadom na bežné podmienky legislatívy, ktorá sa viaže na ich činnosť.

- Zmena registračného systému. Vzhľadom na pomernú zastaranosť pôvodného systému a potrebu vytvorenia API rozhrania bol pôvodný systém nahradený modernejším.
- Spustenie poskytovania automatizovaného (API) rozhrania (prostredníctvom protokolu EPP). Uvedené výrazne zrýchliло komunikáciu najmä s veľkými registrátormi, pričom využitie štandardu EPP, ktorý je využívaný vo väčšine registračných systémov pre domény zjednodušilo jeho nasadenie registrátorom, ktorí registrujú aj iné ako slovenské domény.
- Zvýšenie počtu komunikačných e-mailov a účtov registrátora do registračného systému. Táto zmena zvyšuje flexibilitu komunikácie a práce registrátorov.
- Zvýšenie bezpečnosti systému zavedením možnosti dvojfaktorovej autentifikácie. Prínos je ako pre registrátorov, tak pre držiteľov domén, a to znížením rizika neoprávneného prístupu a manipulácie so spravovanými doménami.

Ako už bolo uvedené vyššie, súčasťou zmeny Pravidiel bolo aj nahradenie pôvodného registračného systému domén novým, ktorý zohľadňoval požiadavky stanovené novými Pravidlami a zmenami procesov. Nový systém bol do produkčného stavu spustený zároveň s účinnosťou nových Pravidiel, pričom migrácia z pôvodného systému prebiehala od nočných hodín 30. augusta do konca 1. septembra 2017 a sprístupnenie systému registrátorov nastalo 2. septembra 2017. Pôvodný systém bol k rovnakému dátumu zneprístupnený. Migrácia prebehla podľa plánu a bez komplikácií.

Všetky zmeny požadované novými Pravidlami boli implementované najneskôr k dátumu účinnosti nových Pravidiel, t.j. k 1.9.2017.

Opis dopadov na procesné činnosti a vykonané práce je možné nájsť najmä v polročnej a koncoročnej prevádzkovej správe (dostupné aj na stránke <https://sk-nic.sk/dokumenty/#spravy>).

Sumárne je možné zhodnotiť, že v rámci podmienok určených novými Pravidlami bola zaevidovaná najmä zvýšená potreba vysvetľovania nového spôsobu finančných tokov a účtovania registrátorom. Ďalšou významnejšie vysvetľovanou oblasťou bola nastavenie obmedzení IP adries najmä pre registrátorov s vyššou frekvenciou automatizovanej komunikácie. Ostatné časti boli vzhľadom na prípravnú informatívnu kampaň a zverejnené materiály iba v nízkom rozsahu.

Spoločnosť SK-NIC, a.s. v rámci skvalitňovania služieb v súvislosti so zmenou Pravidiel zvýšila aj počet dispozičných operatívnych pracovníkov pre účely komunikácie najmä s registrátormi a držiteľmi.

V rámci zmeny pravidiel a migrácie registrátorov na nový systém množstvo registrátorov nepožiadalo o presun do tohto nového systému a tak bola v zmysle príslušných ustanovení Pravidiel ukončená ich činnosť. Do nového systému bolo presunutých 2574 registrátorov z pôvodných 5906 pred migráciou. Uvedené je možné zhodnotiť aj tým, že významné množstvo registrátorov už nebolo aktívnych.

Po migrácii a zmene pravidiel sa registrátorom mohli stať aj právnické osoby z európskeho priestoru, čo k 31. máju 2018 znamenalo 10 nových aktívnych registrátorov z Českej republiky a 23 z iných štátov.

V tejto súvislosti boli identifikované presuny častí portfólií niektorých významných slovenských registrátorov na nových zahraničných registrátorov, kde sa predpokladá, že do zmeny Pravidiel boli poskytované vo forme proxy služby.

Po migrácii a zjednodušení administrácie nastal skokový rast počtu používateľov – tento vzrástol na približne trojnásobok pôvodného počtu používateľov (pôvodný počet bol cca 118 000). V tejto súvislosti je možné skonštatovať, že nový systém umožňuje aj vytváranie nezávislých unikátnych používateľov reprezentujúcich tú istú entitu.

Otvorenie možnosti registrácie domén .sk pre zahraničné subjekty zároveň spôsobilo, že na konci roka bolo v registri evidovaných 87,66% slovenských držiteľov, 9,58% českých držiteľov a 2,76% držiteľov z iných krajín, z ktorých boli najpočetnejší držiteľia z Nemecka.

Počas sledovaného obdobia bolo zaevidované aj využívanie nového postupu prostredníctvom ADR – k 31. máju 2018 boli iniciované 3 takéto konania, pričom 2 boli v sledovanom období aj ukončené.

Sledovanie operácií sa pri prechode na nový systém a procesy zmenilo, nakoľko niektoré pôvodné operácie zanikli, zatiaľ čo iné pribudli. V novom systéme je operácie možné vykonávať dvomi spôsobmi – prostredníctvom webového rozhrania, využívaného majoritným počtom registrátorov a prostredníctvom EPP rozhrania, ktoré naopak využívajú najmä najväčší registrátori. Na vybranej skupine operácií narábania s používateľmi (vytvorenie, zmena, vymazanie) je možné skonštatovať, že pomer operácií je približne 9:1 (EPP:webové rozhranie).

Viacerí, najmä menší registrátori, mali aj po uplynutí niekoľkých mesiacov určitú tendenciu robiť chyby najmä pri nastavovaní registračných období.

Technický stav nového registračného systému sa vyznačoval určitým počiatočným kolísaním niektorých komunikačných funkcií, čo však nemalo žiadny zásadný vplyv na poskytovanie základných funkcií.